08/06/2020

Δευτέρα του Αγίου Πνεύματος: Έθιμα και παραδόσεις

/ Παράδοση

Η εορτή του Αγίου Πνεύματος εορτάζεται πάντοτε ημέρα Δευτέρα, επτά εβδομάδες μετά το Πάσχα και συνδέεται με πολλές παραδοσιακές εκδηλώσεις και έθιμα .

Η εμποροπανήγυρη της Κοζάνης

Στο Δρέπανο Κοζάνης στήνεται εμποροπανήγυρη. Μικροί και μεγάλοι επισκέπτονται το Ναό της Αγίας Τριάδας για να προσκυνήσουν την εικόνα και να ανάψουν ένα κεράκι ζητώντας την επιφοίτηση από το Άγιο Πνεύμα, και το πρωί τελείται Πανηγυρική Θεία Λειτουργία.

Ποντιακές πολιτιστικές εκδηλώσεις

Στα Κομνηνά Εορδαίας, η γιορτή του Αγίου Πνεύματος σηματοδοτεί και την αρχή των πολιτιστικών εκδηλώσεων που διοργανώνει κάθε χρόνο ο τοπικός Πολιτιστικός Ποντιακός Σύλλογος.

Το πανηγύρι της Λευκάδας

Στη Λευκάδα, το νησί των ποιητών και των λογίων, κάθε χρονιά στην εορτή του Αγίου Πνεύματος διοργανώνεται ξεχωριστό πανηγύρι στο μοναστήρι της Φανερωμένης, που συγκεντρώνει πλήθος κόσμου από όλα τα μέρη της Ελλάδος.

Σε έναν καταπράσινο πευκόφυτο λόφο, με εκπληκτική θέα προς τον Αϊ-Γιάννη, το

μοναστήρι της Φανερωμένης στέκεται αγέρωχο μέσα στους αιώνες αποτελώντας ένα από τα σπουδαιότερα μνημεία του τόπου.

Ταξίδι στο παρελθόν στη Σίφνο

Στη Σίφνο αναβιώνει ένα από τα ομορφότερα ελληνικά έθιμα. Ύστερα από παράδοση αρκετών χρόνων, το νησί αναβιώνει την επικοινωνία του δικτύου των αρχαίων πύργων-φρυκτωριών και ακροπόλεων της Σίφνου (6ου-3ου αι. π.Χ.) μέσω καπνού και κατόπτρων, των οποίων χρήση για αυτόν το σκοπό έγινε για πρώτη φορά πριν από 2.500 χρόνια.

Ταξιδεύοντας στην ιστορία, αξίζει να αναφέρουμε ότι οι πύργοι αυτοί, χτισμένοι σε στρατηγικά σημεία σε όλη την έκταση του νησιού, αποτελούσαν ένα δίκτυο με σύστημα ανταλλαγής σημάτων, αφού είχαν τη δυνατότητα να λαμβάνουν και να στέλνουν μηνύματα μεταξύ τους καθώς και από και προς τις τέσσερις αρχαίες ακροπόλεις του νησιού. Έως σήμερα έχουν καταγραφεί 75 αρχαίοι πύργοι-φρυκτωρίες, και σε σχέση με το μέγεθος του νησιού, που είναι μόλις 74 τ.χλμ, πρέπει να αναφέρουμε ότι η αναλογία είναι εντυπωσιακή.

Ιππικοί αγώνες στο Βώλακα Δράμας

Η δημιουργία προστατευτικού κύκλου παίρνει τη δική του ξεχωριστή μορφή στο Βώλακα. Το έθιμο συνδέεται με τη γιορτή του Αγίου Πνεύματος και στην τοπική εθιμολογία είναι γνωστό ως «μουλαροδρομίες». Σύμφωνα με ανέκδοτη περιγραφή:
«Την παραμονή της γιορτής δύο παλικάρια, το ένα από τη μεριά του χωριού και το άλλο από την άλλη (από τον πάνω μαχαλά και τον κάτω μαχαλά όπως λένε), πήγαιναν στην εκκλησία, τους ευλογούσε ο παπάς και τους έδινε ένα χαρτάκι που το πήγαιναν στο εκκλησάκι του αγίου Πέτρου στα σύνορα του χωριού. Τα δυο παλικάρια ξεκινάνε το απόγευμα και κάνουνε τον περίγυρο του χωριού έχοντας σαν τελικό προορισμό τους το εκκλησάκι του Αγίου Πνεύματος που βρίσκεται στο Φαλακρό. Με τον περίγυρο αυτό θέλουν να λάβει υπόψη του το Άγιο Πνεύμα ολόκληρο το χωριό και τα χωράφια τους, να τους φωτίσει και να τους βοηθήσει σε δύσκολες καταστάσεις. Οι γυναίκες κρατούν στα χέρια τους τα "δάκρυα της Παναγίας" (ένα φυτό της περιοχής – με αυτό στολίζουν και τον Επιτάφιο το Πάσχα).»
Τα παλικάρια τα ονόμαζαν «συνουργίες» γιατί γύριζαν τα σύνορα. Το πρωί που φθάνουν στο εκκλησάκι του Αγίου Πνεύματος τους περιμένει ο παπάς καθώς και πολλοί άλλοι προσφέροντας τους ούζο και μεζέ. Ο παπάς τους μυρώνει και ξεκινάει τη λειτουργία στο εκκλησάκι. Στη συνέχεια παίρνουν όλοι αγιασμό. Πολλοί είναι ταγμένοι στο Άγιο Πνεύμα και έτσι πάνε αποβραδίς και ετοιμάζουν το γνωστό «κουρμπάνι». Μετά το φαγητό στήνεται ένας μεγάλος χορός που κρατάει μέχρι το μεσημέρι.

Αλλαγή μαντηλιού στα Μετέωρα
Οι αναρριχήσεις στους ΜΕΤΕΩΡΙΤΙΚΟΥΣ βράχους είναι μια πολύ παλιά υπόθεση για την περιοχή. Από πολύ παλιά ντόπιοι, βοσκοί και κυνηγοί κινούμενοι από βιοποριστικούς λόγους αλλά και από το ερευνητικό τους ένστικτο, επιχειρούσαν και κατάφερναν αναβάσεις σε πολύ δύσκολους βράχους. Το έθιμο του ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ του ΜΑΝΤΗΛΑ, όπως και αυτό του ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ, δείχνει επίσης τη σύνδεση του ντόπιου πληθυσμού με τις αναρριχήσεις: Κάποιος Τούρκος πήγε να κόψει ξύλα στο μικρό δάσος που υπήρχε κάτω από το ασκητήριο του Αγίου Γεωργίου. Κατά τη διάρκεια της κοπής ένας κορμός τον καταπλάκωσε με αποτέλεσμα το σοβαρό τραυματισμό του. Η γυναίκα του βρίσκοντάς τον τραυματισμένο έταξε το φερετζέ της στον 'Αγιο προκειμένου να γίνει καλά ο άντρας της. Αυτό έγινε και η γυναίκα αφιέρωσε το φερετζέ στον Αγ. Γεώργιο. Από τότε κάθε χρόνο του Αγίου Γεωργίου οι νέοι ανεβαίνουν μια αρκετά επικίνδυνη ανάβαση, αλλάζοντας τα παλιά μαντήλια με νέα που προσφέρονται ως τάματα. Παρόμοια, την ημέρα του ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ντόπιοι νέοι αλλάζουν το μαντήλι που υπάρχει στην κορυφή του ημίκορφου του ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ μετά από αναρρίχηση IV βαθμού.

Πρωινό Πανηγύρι Αλιμπίστας Αιτωλοακαρνανίας

Την ημέρα του Αγίου Πνεύματος γίνεται ένα πρωινό πανηγύρι στην Αλιμπίστα, ορεινό χωριό της Αιτωλοακαρνανίας, όπου κατοικούν μόνο δύο οικογένειες. Μετά το τέλος της λειτουργίας εκατοντάδες άνθρωποι σχηματίζουν ουρά μπροστά στον πλανόδιο χασάπη, που κόβει ψητά αρνιά με το μπαλτά. Πολλοί φέρνουν για συμπλήρωμα πίτες, τυριά και άλλα φαγητά από τα σπίτια τους. Το πρωινό πανηγύρι, του οποίου οι ρίζες χάνονται στον χρόνο, δεν αποκλείεται να αποτελεί συνέχεια αρχαίων εθίμων, που σχετίζονται με την ανατολή του ήλιου και λατρειών αφιερωμένων στον θεό Απόλλωνα.

Αρχή καλοκαιρινών εκδηλώσεων στη Σμίξη Γρεβενών

Τα έθιμα του τόπου αναβιώνουν με μεγάλο ζήλο οι Σμιξιώτες κάθε καλοκαίρι, αρχής γενομένης του Αγίου Πνεύματος. Τότε οι γυναίκες του χωριού μοιράζουν πίτες, γλυκά και επταζιμίτικο ψωμί (με μυρωδικά) στην εκκλησία του Αγ. Νικολάου και του Αγ. Αθανασίου.